

Súd: Okresný súd Stará Ľubovňa
Spisová značka: 4P/151/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8513204128
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Sroková
ECLI: ECLI:SK:OSSL:2015:8513204128.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Stará Ľubovňa samosudkyňou JUDr. Janou Srokovou v právnej veci starostlivosti súdu o mal. U. C., nar. X.XX.XXXX a mal. P. C., nar. XX.X.XXXX, bytom X. S., F. č. XXX, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni, dieťa rodičov U. C., nar. XX.X.XXXX, trvale bytom X. S., F. č. XXX, t.č. Ústav na výkon väzby a ÚVTOS Prešov a P. P., nar. X.X.XXXX, trvale bytom O. č. XXX, t.č. bytom X. S., F. č. XXX, zastúpenej opatrovníkom F. P., nar. XX.X.XXXX, bytom O. XXX, na návrh navrhovateľov W. C., nar. X.X.XXXX a U. C., nar. X.XX.XXXX, obaja bytom X. S., F. č. XXX, v konaní o zverenie mal. detí do spoločnej náhradnej osobnej starostlivosti takto

rozhodol:

Súd návrh **z a m i e t a**.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov tohto konania.

odôvodnenie:

Navrhovatelia podali na tunajší súd návrh, ktorým žiadali, aby súd zveril maloleté deti U. C., nar. X.XX.XXXX a P. C., nar. XX.X.XXXX do ich náhradnej osobnej starostlivosti a rodičov mal. detí aby zaviazal prispievať na výživu mal. syna sumou 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neploleté dieťa, vždy do 15- teho dňa toho- ktorého mesiaca vopred.

Podaný návrh odôvodnili tým, že maloleté deti C. pochádzajú zo vzťahu P. P., nar. X.X.XXXX a ich syna U. C., nar. XX.X.XXXX. Maloleté deti od narodenia bývajú u nich v F..

Matka mal. detí P. P., nar. X.X.XXXX nie je spôsobilá sama zabezpečiť starostlivosť maloletým deťom. Odchádza z domu do O., bez toho, aby ich informovala. Otec mal. detí nie je spôsobilý sa o deti sám postarať. Maloleté deti nenavštevujú žiadne predškolské zariadenie. Starajú sa o ne doma. Majú s deťmi veľmi dobrý vzťah, deti ich majú rady, sú na nich zvyknuté. Deti ich rešpektujú, nie sú s nimi žiadne problémy. Chodia s nimi na vyšetrenia, očkovania. Mal. U. má zdravotné problémy, chodia s ním na vyšetrenia do Košíc, Vysokých Tatier a Popradu. Rodičia s nimi k lekárom nechodia. Ich ošetrujúcou lekárkou je MUDr. Chabová.

Ďalej uviedli, že z ich manželstva pochádza 11 detí, z toho 9 je maloletých. Obývajú murovaný dom v F. č. XXX a o všetky deti sa príkladne starajú.

Súd uznesením č.k. 4P/151/2013-14 zo dňa 28.08.2013 ustanovil mal. deťom kolízneho opatrovníka Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Starej Ľubovni /ďalej ÚPSVaR/.

Súd následne doručil účastníkom poučenia o ich procesných právach a povinnostiach a nariadil vo veci pojednávanie.

Keďže v priebehu tohto konania zároveň prebiehalo konanie o pozbavenie spôsobilosti na právne úkony u matky mal. detí č.k. 4Ps/4/2014, súd uznesením zo dňa 4.3.2014 konanie prerušil do právoplatného skončenia konania vo veci pozbavenia spôsobilosti na právne úkony u matky mal. dieťaťa.

Rozsudkom č.k. 4Ps/4/2014 zo dňa 15.12.2014 bola matka mal. detí P. P., nar. X.X.XXXX pozbavená spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu. Zároveň jej bol ustanovený opatrovník v osobe F. P., nar. XX.X.XXXX, ktorému súd vymedzil rozsah práv a povinností. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 30.12.2014.

Navrhovatelia, otec mal. detí, ako aj opatrovník nesvojprávnej matky mal. dieťaťa sa na pojednávanie dňa 18.02.2015 nedostavili, svoju neúčast' neospravedlnili, predvolanie mali riadne a včas vykázané, a preto súd prejednal vec v ich neprítomnosti v zmysle §101 ods. 2 O.s.p.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom kolízneho opatrovníka, oboznámil sa s písomnou správou ÚPSVaR v Starej Ľubovni doručenou dňa 16.02.2015, správou - charakteristikami Základnej školy F. zo dňa 3.2.2015, Spojenej školy internátnej v X. S. zo dňa 9.2.2015, správou MUDr. Benkovej, správou MsÚ Stará Ľubovňa o aktuálnej situácii v rodine navrhovateľov zo dňa 10.12.2014 a s ostatným obsahom spisu a zistil nasledovný skutkový stav.

Mal. deti U. C., nar. X.XX.XXXX a P. C., nar. XX.X.XXXX pochádzajú zo vzťahu P. P., nar. X.X.XXXX a U. C., nar. X.XX.XXXX. Tento je t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v Prešove. Okrem tohto dieťaťa z ich vzťahu pochádza aj mal. P. P., nar. X.X.XXXX.

Obaja rodičia maloletých detí, podľa vyjadrení ošetrojúcich lekárov, nie sú schopní zabezpečovať starostlivosť o svoje deti. Matka maloletých detí bola rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa č. k. 4Ps/4/2014 zo dňa 15.12.2014 pozbavená spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu. Toho času nežije v spoločnej domácnosti so svojimi maloletými deťmi, tie ponechala v starostlivosti starých rodičov. Otec maloletých detí, podľa uvedenia jeho matky nastúpil dňa 23.1.2015 znova do výkonu trestu odňatia slobody na dobu troch mesiacov, predpokladaný návrat je 14.4.2015. Rodine úrad práce vypláca prídavok na tri deti v sume 70,56 € mesačne a rodičovský príspevok v sume 203,20 € mesačne.

Maloleté deti žijú i naďalej v spoločnej domácnosti so starými rodičmi - U. C. a W. C., ktorí od narodenia detí pomáhajú rodičom s ich starostlivosťou a to najmä z dôvodu opakovaného pobytu otca vo výkone trestu, ako aj z dôvodu opakovaných odchodov matky zo spoločnej domácnosti. Stará matka pravidelne s maloletými deťmi navštevuje ich ošetrojúcu detskú lekárku MUDr. Chabovu. V aktuálnej správe detská lekárka uvádza, že rodičia zanedbávajú starostlivosť o svoje deti, nejavia o ne záujem, nechodia s nimi na ošetrenia, rodičov detí ani osobne nepozná. O maloleté deti sa starajú starí rodičia, i keď ide o deti rizikové, často choré, starí rodičia s nimi pravidelne navštevujú detskú ambulanciu, dodržiavajú odporúčanú liečbu, absolvujú preventívne prehliadky aj odborné vyšetrenia. Zo strany starých rodičov nezaznamenala nijaké nedostatky.

Starý otec maloletých detí U. C. je nezamestnaný, vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie na ÚPSVaR Stará Ľubovňa. Stará matka W. C. je taktiež nezamestnaná, zabezpečuje starostlivosť o dieťa do 6 rokov veku. Rodina obýva rodinný dom, kde majú k dispozícii 2 izby. Z ich manželstva pochádza 11 detí, z ktorých dve sú už plnoleté. Úrad práce im vypláca prídavok na 6 detí v sume 141,12 € mesačne a dávku v hmotnej núdzi v sume 336,80 € mesačne. Rodinu starých rodičov maloletých detí vedie úrad práce na úseku sociálnoprávnej ochrany detí od roku 2014 z dôvodu neúčelného hospodárenia v domácnosti. Starí rodičia majú opakovane výchovné problémy so svojimi vlastnými deťmi, v minulosti s už plnoletým U. a plnoletou dcérou P.. Toho času so synom G., nar. XX.X.XXXX a F., nar. XX.XX.XXXX.

Maloletý G. je na úseku sociálnej kurately vedený od januára 2008 z dôvodu spáchania činu ináč trestného. V jeho spisovej dokumentácii sa nachádzajú aj oznámenia o opakovanom zanedbávaní povinnej školskej dochádzky a nevhodnom správaní sa v školskom prostredí, o opakovanom spáchaní priestupkov a prečinov krádeže. Rozhodnutím úradu práce bolo maloletému uložené výchovné opatrenie povinnosť zúčastniť sa na výchovnom programe. V dobe plynutia výchovného opatrenia sa maloletý znova dopustil opakovane prečinu krádeže a priestupku. Rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa 7T/215/2013-66 zo dňa 12.12.2013 bol mal. G. C. uznaný vinným za spáchanie prečinu krádeže a bol mu za to uložený trest odňatia slobody v trvaní 3 mesiacov, pričom súd výkon uloženého trestu obžalovanému podmienene odložil a určil mu skúšobnú dobu na jeden rok. Rozsudkom Okresného súdu Stará Ľubovňa 7T/10/2014 zo dňa 24.2.2014 bol mal. G. C. uznaný vinným za prečin krádeže a bol mu za to uložený spoločný trest odňatia slobody v trvaní 4 mesiacov, pričom súd výkon uloženého trestu obžalovanému podmienene odložil, určil mu skúšobnú dobu na jeden rok. Po súdnom pojednávaní rodičia maloletého dieťaťa udávali naďalej pretrvávajúce problémy v správaní sa syna, spočívajúce najmä v ich nerešpektovaní, v neplnení si povinnej školskej dochádzky, požívaní alkoholických nápojov a pod. Obaja rodičia boli odsúdení za prečin ohrozovania mravnej výchovy mládeže, nakoľko sa ich maloleté deti opakovane dopúšťali páchania priestupkov a prečinov krádeže. Vzhľadom na dlhodobé nevhodné správanie sa maloletého G. v domácom prostredí ako aj v školskom prostredí bol podaný návrh na nariadenie ústavnej starostlivosti. Od 23.6.2014 je mal. G. na základe rozhodnutia súdu o nariadení ústavnej starostlivosti umiestnený v Reedukačnom centre Hlohovec.

Maloletý F. je na úseku sociálnej kurately vedený od roku 2008 z dôvodu spáchania priestupku proti majetku. Následne boli úradu práce zaslané informácie ZŠ F. o nevhodnom správaní sa dieťaťa v škole, o opakovanom zanedbávaní povinnej školskej dochádzky. Rodičmi boli signalizované problémy v správaní sa maloletého v domácom prostredí. Podľa ich uvedenia ich syn nerešpektoval, utekal z domu, neplnil si povinnú školskú dochádzku, a to aj napriek tomu, že oni ho do školy sprevádzali. Rodičia opakovane informovali úrad práce, že výchovu syna nezvládajú, nakoľko ich odmieta rešpektovať, uteká z domu, zanedbáva povinnú školskú dochádzku a dopúšťa sa priestupkov, je agresívny. Rodičia na základe odporúčenia ošetrojúcej lekárky navštívili s maloletým dieťaťom klinickú psychologičku. Maloleté dieťa bolo opakovane hospitalizované v Nemocnici, na psychiatrickom oddelení, v Michalovciach. Vzhľadom na uvedené správanie bol maloletý F. na základe rozhodnutia súdu umiestnený na obdobie 6 mesiacov v zariadení, ktoré plní úlohu odbornej diagnostiky a to v Krízovom stredisku Zátiešie, Snina, kde bol maloletý umiestnený do 30.7.2014. Vzhľadom na to, že po návrate z krízového strediska sa u maloletého F. znova začalo prejavovať nevhodné, agresívne správanie ako v školskom prostredí tak aj v rodinnom prostredí a počas poslednej hospitalizácie dieťaťa v nemocnici ošetrojúca lekárka odporučila umiestnenie v zariadení. Mal. F. C. bol dňa 6.11.2014 na základe rozhodnutia súdu umiestnený do Reedukačného centra Bačkov, toho času je u dieťaťa nariadená ústavná starostlivosť.

Zároveň na úseku sociálnej kurately vedie úrad práce aj mal. A. C. a mal. Y. C. a to obe od mája 2011 z dôvodu nevhodného správania sa v školskom prostredí.

Úrad práce vykonáva opakované sociálne šetrenia v rodine maloletých detí, pričom zistil, že bytové pomery sa nezmenili, i naďalej obývajú dve izby. Hygiena v domácnosti je na nižšej úrovni. Starí rodičia majú pre deti zabezpečené ošatenie, potraviny, hygienické potreby. Ďalej bolo pri opakovanom sociálnom šetrení zistené, že starý otec javil známky požitia alkoholu. Zároveň úrad práce vyžiadal aktuálne správy od ošetrojúcich lekárov, zo školy, ktoré navštevujú maloleté deti starých rodičov. Na základe aktuálnych informácií uvedených v správe školy bude na starých rodičov maloletých detí podaný podnet na trestné stíhanie a zároveň uložené výchovné opatrenie dohľad, nakoľko boli v starostlivosti o ich maloleté deti zistené závažné nedostatky.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti kolízny opatrovník aj na pojednávaní poukázal na to, že starí rodičia nezvládajú výchovu o svojich vlastných detí - mal. deti majú výchovné problémy, boli trestne stíhaní a spôsobom svojho života nezaručujú, že budú náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme mal. detí. Vzhľadom na to, že matka maloletých detí je pozbavená spôsobilosti na právne úkony v plnom rozsahu, otec detí je toho času umiestnený v zariadení na výkon trestu odňatia slobody a zverenie detí do náhradnej osobnej starostlivosti starých rodičov nie je v záujme maloletých detí, navrhol súdu aby návrh starých rodičov zamietol a začal konanie z úradnej povinnosti o nariadení ústavnej starostlivosti.

Zo správy Mestského úradu v Starej Ľubovni vyplýva, že rodina navrhovateľov W. C. a U. C. je zaradená do inštitútu osobitného príjemcu. Veľkú časť finančných zdrojov pohltia splátky a z toho dôvodu hospodárenie rodiny nemožno hodnotiť ako dobré. Rodina navrhovateľov je na mestskom úrade evidovaná pre záškoláctvo detí, v minulosti sa voči starým rodičom viedlo priestupkové konanie z dôvodu záškoláctva ich detí. Rodičia nezvládajú starostlivosť najmä o staršie deti. Starý otec U. C. často požíva alkoholické nápoje, t.č. sa lieči pre zlyhanie pečene spôsobené nadmerným požívaním alkoholu. Rodinné prostredie na strane navrhovateľov je potrebné hodnotiť ako narušené a rodina nemá vytvorené vhodné podmienky na prijatie iných detí do osobnej starostlivosti.

Tieto skutočnosti boli potvrdené aj správami - charakteristikami od Základnej školy F. a tiež Spojenej školy internátnej, D. XX, v X. S..

Podľa § 44 ods. 3 písm. a/ Zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je

zverenie maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti inej fyzickej osoby než rodiča (ďalej len "náhradná osobná starostlivosť").

Podľa § 44 ods. 4 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o tom, ktorý zo spôsobov náhradnej starostlivosti zvolí, vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa.

Podľa § 45 ods. 2 Zákona o rodine pri zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti uprednostní súd predovšetkým príbuzného maloletého dieťaťa, ak spĺňa ustanovené predpoklady.

Podľa § 45 ods. 3 Zákona o rodine v rozhodnutí súd vymedzí osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, jej rozsah práv a povinností k maloletému dieťaťu.

Podľa § 45 ods. 4 Zákona o rodine osoba, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti, je povinná vykonávať osobnú starostlivosť o maloleté dieťa v rovnakom rozsahu, v akom ju vykonávajú rodičia. Právo zastupovať maloleté dieťa a spravovať jeho majetok má iba v bežných veciach. Ak táto osoba predpokladá, že rozhodnutie zákonného zástupcu maloletého dieťaťa v podstatných veciach nie je v súlade so záujmom maloletého dieťaťa, môže sa domáhať, aby tento súlad pri konkrétnom rozhodnutí zákonného zástupcu preskúmal súd.

Podľa § 45 ods. 6 Zákona o rodine rodičia maloletého dieťaťa vykonávajú práva a povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností len v rozsahu, v akom nepatria osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Rodičia majú právo stýkať sa s maloletým dieťaťom, ktoré bolo zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Ak sa s osobou, ktorej bolo maloleté dieťa takto zverené, nedohodnú o výkone tohto práva, rozhodne na návrh niektorého z rodičov alebo tejto osoby súd.

Podľa § 45 ods. 7 Zákona o rodine vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletému dieťaťu rozhodnutím súdu podľa odseku 1 nezaniká.

Podľa § 45 ods. 8 Zákona o rodine súd pri rozhodovaní o zverení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti určí rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať maloletému

dieťaťu výživné rozsah ich vyživovacej povinnosti a súčasne im uloží povinnosť, aby výživné poukazovali osobe, ktorej bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej osobnej starostlivosti. Podľa § 26 Zákona o rodine ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa ods. 2 citovaného zákonného ustanovenia obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa ods. 3 citovaného zákonného ustanovenia každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihladne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihladne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihladne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Predmetom konania je zverenie mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti.

Na základe vykonaného dokazovania súd zistil, že podanému návrhu nemožno vyhovieť z dôvodu zistenia skutočnosti, ktoré sú popísané vyššie. Keďže navrhovatelia - starí rodičia spôsobom svojho života nezaručujú, že dokážu zabezpečiť a vykonávať riadnu starostlivosť svojim vlastným mal. deťom, nemôžu preto ani riadne zabezpečiť náhradnú starostlivosť svojim vnúčatám. Zverenie týchto mal. detí do náhradnej osobnej starostlivosti starým rodičom preto nie je v záujme mal. detí.

Tieto skutočnosti mal súd preukázané nielen z písomného stanoviska ÚPSVaR v Starej Ľubovni ale aj z výpovede kolízneho opatrovníka na pojednávaní, ďalej z písomnej správy základnej školy a tiež stanoviska MsÚ v Starej Ľubovni.

Vzhľadom na horeuvedené skutočnosti a cit. zákonné ustanovenia súd návrh zamietol.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 146 ods. 1 písm. a) O.s.p., podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, pretože sa jedná o veci starostlivosti súdu o maloleté deti, ktoré možno v zmysle § 81 ods. 1 O.s.p. začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré sa podáva
od doručenia rozsudku na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje.

v lehote 15 dní

1. V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3) uviesť, proti ktorému

rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

2. Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

3. Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.